

► nen ennast seesmisel umbes samasugusena nagu siis. Olin ka 15-aastaselt sarnane – mitte küll energia või tervise poolest, aga mõtlemise ja maailmavaate järgi küll,” ütleb ta. Kuid ta lisab huumoriga: „Väljastpoolt muidugi see rasvunud hallhabe ja vibalik nolk päris sama tüüp ei ole.“

Kas vanusega muutub siis punkar leebemaks või kompromissitumaks? „Mõni läheb vanast peast kogu maailma peale kurjaks, aga mina olen läinud ilmselt leebemaks ja leplikumaks,” tunnistab Villu. „Ma ei proovi enam nii innukalt maailma muuta. Tunnen, et minu ajastu on möödas, olen pikalt mässanud, nüüd on kord noorte käes. Nead peavad otsustama enda tuleviku üle, mitte mingid vanamehed, kel pool jalga hauas.“

Kas nüüdsed noored ei tundu võrreldes 1980-ndate Eesti noortega punkarile ehk liiga kuulekad? Villu lükkab selle mõtte kohe ümber. „Ei, kindlasti mitte,” ütleb ta. „Enne 1980-ndate lõppu oli ju veel Nõukogude Liit täisjõus – salimatus ühiskonnas oldi palju-palju kuulekam kui praegu, sest muidu võinuks haprasti minna,” meenutab ta. Tema sõnul tuli tollaste punkbändide laulude sõnumit lugeda ridade vahelt, samal ajal kui tänapäeva noored ütlevad otse, mida mõtlevad. „Päris vabalt sai laulma hakata alles alates 1988. aastast. Siis kadus ka kuulekus – ja pole tänapäevani tagasi tulnud.“

Punk ei vaja abiraha

Tõsi, Villu hinnangul oli 1990-ndatel vabadust rohkem, ent ka ebakindlus oli suurem. „1990-ndail vohas tõesti vabadus, aga eks see olnud paljude jaoks ohtlik vabadus, turvalisust oli vähem,” ütleb ta. Praeguse reguleeritusega võidakse tema meelest minna vahel üle piiri, kuid isiklikku ahistust ta siiski ei tunne: „Ma ei tunne, et mu vabadusi hirmsasti piiratakse.“

Aga ikkagi: kas praegusajal on rohkem tsensuuri või enesetsensuuri? Villu sõnul pole

Tamme ja tema J.M.K.E. on alati tuntud oma energia poolest ja „tuli põleb“ Villu enda sõnul ka veel 40 aastat hiljem.

IVAN MAKAROV

kumbagi – ei tsensuuri ega ka enesetsensuuri – tänapäeval rohkem kui varem, vähemalt mitte võrreldes nõukaajaga. „Võrreldes nõukogudeaegse tsensuuriga on tänapäevane keelamine ikkagi lapsemäng,” ütleb ta. Küll aga mõõnab ta, et „vihakõnereeglid panevad mõnda inimest enne ütlemist mõtlema või ajakirjandust keelduma mõne inimese juttu avaldamast“. See võib küll tekitada enesetsensuuritunnet.

Siiski: kas Eesti muusikajalukku suure jälge jätnud mehele ei tundu, et praegusaja muusika on pisut totter? „Muidugi tundub,” tunnistab Villu Tamme. Ent ta lisab kohe, et see tunne on igipõline ja „ükski vanem põlvkond pole kunagi noorte muusikast aru saanud, sinna pole midagi parata“.

Noored kuulavad vanaisade punki

Õnneks on tema sõnul andnud tehnoloogia võimaluse ehitada enda ümber täpselt sobiv helimull: „Olen ehitanud enda ümber muli mulle sobivast muusikast ja olen õnnelik – tänapäeva muusika mängib kuskil mujal ja las seda kuulavad need, kellele meeldib. Iga ühele oma.“ Teda hämmastab hoopis vastupidine nähtus: „Tänapäeva noored armastavad sageli hoopis vanainimeste muusikat. Näiteks kasvõi punki. Tuleb verinoor inimene kontserdile ja laulab kaasa tekste, mida tema vanaisa eakaaslane laval kähistab. Maailm on veider, aga ilus.“

Nii mõnigi varase J.M.K.E. laul hoiatas saabuva mõttetu sõja eest. Sel ajal seda ei tulnud, 2026. aastal möllab see meie külje all ja sellest räägib kogu maailm. Kas see näitab, et maailm on 40 aastaga hukka läinud? Villu ei arva, et maailm oleks üheselt halvemuse poole liikunud – vähemalt mitte sõdade vaates. „Ma ei näe sõdade kohapealt ühtlast liikumist halvemuse suunas, see värk käib kuidagi hektiliselt või tsükliliselt,” ütleb ta. Tema sõnul on kõik kinni valitsejates: „Sõda on alati olnud, ja kas ning kui tihti seda näeb, oleneb maast ja selle valitsejaist. Näiteks prantslased või sakslased pole ammu tahtnud kedagi tappa ja vallutada, aga kui omal ajal kerkisid esile maniakkidest valitsejad, muutus ka suur osa rahvast kohe verjanuliseks.“

Ta loodab, et sama muster kehtib ka Venemaa puhul: „Kui pukki saavad teistsuguste väärtushinnangutega inimesed, kaob tasapisi ka sõjahullus.“

Päikesepaneelide, kliimaseadmete ja teiste seadmete paigaldamine lamekatusele – mida on oluline silmas pidada?

Lamekatustele paigaldatakse üha rohkem päikesepaneele, kliimaseadmeid, ventilatsiooniseadmeid, antenn, reklaame, et muuta hooned energiatõhusamaks ja mugavamaks, funktsionaalsemaks. Sageli ei mõelda aga sellele, et katuse kaudu tehtud läbiviik on potentsiaalne riskikoht, kui seda ei tehta õigesti. Samuti võib jääda märkamata, et katuse üldine seisukord ei pruugi olla valmis seadmete paigaldamiseks.

Äripindadega kortermaja Tartus, Tähe tänaval

Renoveeritud kortermaja Tartus, Tähe tänaval

Tartu Ülikooli Delta keskus

Võru Tervisekeskus

Kagukeskus Võrus

Kortermajad Tartus, Kvartsi tänaval

FOTOD: OÜ EVARI EHTITUS

• Mehhaniseeritud LUMEKORISTUS ja -vedu

- **EHITUSJÄÄTMETE** transport ja utiliseerimine
- **LAMMUTUSJÄÄTMETE** transport ja utiliseerimine
- **OLMEJÄÄTMETE** transport ja utiliseerimine
- **LIIVA, KILLUSTIKU, MULLA** transport

MULTILIFTAUTO TEENUSED

rp-partners.ee

RP & PARTNERS OÜ • Tel 522 8191 • info@rp-partners.ee

OLEME TEIE USALDUSVÄÄRNE PARTNER KAUBANDUSLIKE HOONETE HOOLDUSES JA REMONDIS!

Pakume terviklikke lahendusi küttesüsteemide ja kanalisatsioonisüsteemide ehituseks ning hoolduseks.

- **garantii** kehtetuks muutumine – valesti tehtud läbiviigud võivad rikkuda katusegarantii tingimusi.
- katuse veekindlus säilib;
- katuse tööiga ei lühene;
- läbiviigud on tuule- ja tormikindlad;
- anname tehtud tööle garantii.

Kuidas tagada läbiviikude ja seadmete paigalduse kvaliteet?

- **Hinda** katuse üldist seisukorda enne paigaldust – vajadusel telli katuse ülevaatus ja hinnang spetsialistilt, et ennetada hilisemaid kahjustusi;
- **kaasa katusespetsialist** – seadmete paigaldamist planeerides konsulteeeri katuseehitaja või -hooldajaga;
- **kasuta kvaliteetseid materjale ja lahendusi** – läbiviikude puhul kasuta lahendusi, mis sobivad sinu katusekatte tüübiga (PVC, BS, EPDM);
- **tee hooldus ja järelkontroll** – pärast seadmete paigaldamist kontrolli üle läbiviigud ja katuse veepidavus.

Miks valida lamekatuse läbiviikude tegemisel partneriks Evari Ehitus?
Evari Ehitusel on üle 30 aasta kogemust lamekatuste ehitamisel ja hooldamisel. Pakume terviklahendusi, et päikesepaneelide ja teiste seadmete paigaldus katusele toimuks nii, et

Hendrik Türk
OÜ Evari Ehitus
Tel 5902 4761
E-post:
hendrik@evari.ee

